

Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân

Onderzoeksplan 2012

Inleiding

In dit document zetten wij onze onderzoekskeuzes voor 2012 uiteen. In de Gemeenschappelijke regeling¹ is bepaald dat wij jaarlijks vóór 1 november een onderzoeksplan opstellen en aan de raden van de gemeenten die deelnemen toesturen. Evenals in 2010 was het uitblijven van informatie over de beschikbare onderzoeksbudgetten belemmerend bij het halen van deze termijn. Inmiddels bestaat wel duidelijkheid over de omvang van de budgetten waarmee wij kunnen rekenen:

- het onderzoeksbudget dat de raad van Achtkarspelen beschikbaar stelt is ongewijzigd (15.000 euro/jaar);
- het onderzoeksbudget dat Dantumadiel ter beschikking stelt bedraagt 12.000 euro (raadsbesluit 20-12-2011);
- in Dongeradeel heeft op 8 december 2011 de Raadscommissie Middelen en Algemene Zaken ingestemd met het voorstel om het onderzoeksbudget te bepalen op 8000 euro per jaar en daarvoor 2 onderzoeken per drie jaar te laten doen; per onderzoek stelt Dongeradeel dus 12.000 euro beschikbaar;
- Kollumerland c.a. heeft aangegeven maximaal 15.000 euro per jaar voor de rekenkamerfunctie te willen uittrekken. Omdat niet aangegeven wordt hoe groot het voor onderzoek beschikbare budget is, hebben wij dat zelf nagegaan. Dat blijkt € 11.750 te zijn².

De situatie is daarmee dat in 2012 voor alle deelnemende gemeenten onderzoek kan worden uitgevoerd. Dit is overigens vooral te danken aan de regeling dat onbenutte onderzoeksbudgetten mee overgaan naar het volgende begrotingsjaar (art. 16, lid 5 Gemeenschappelijke regeling Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân).

Aanpak onderwerpselectie en reacties

Zoals gebruikelijk hebben wij in de zomer de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om suggesties voor onderzoeksonderwerpen bij ons aan te dragen. Daarnaast hebben wij d.m.v. een oproep op de sites van de gemeenten en de gemeentepagina's in de huis-aan-huisbladen de burgers uitgenodigd ideeën naar voren te brengen.

Van de raad van Achtkarspelen dit jaar geen suggesties ontvangen. De raad van Kollumerland c.a. heeft laten weten geen *nieuwe* suggesties te hebben (maar overigens wel zijn eerder gedane suggesties te handhaven). Vanuit de raad van Dongeradeel bereikte ons het voorstel om onderzoek te doen naar duurzaamheid als aandachtspunt in de ge-

¹ Gemeenschappelijke regeling Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân

² Kollumerland c.a. is halverwege 2009 tot de gezamenlijke rekenkamercommissie toegetreden. Sindsdien zijn twee onderzoeken voor Kollumerland verricht. Het totaal van de daarmee gemoeide kosten bedroeg 19.250 euro. Aan organisatiekosten draagt Kollumerland in de periode medio 2009 t/m 2012 ca. 29.000 euro bij. Uit e.e.a. volgt dat bij een jaarlijks *over all* budget van € 15.000 voor de periode t/m 2012 ca. € 11.750 onderzoeksbudget resteert.

meentelijke beleidsvoering. Vanuit de raad van Dantumadiel is voorgesteld om naar de kosten van het inhuren van derden te kijken (Dantumadeel '82) resp. de subsidies verstrekt aan Stichting Welzijn Het Bolwerk, Stichting Kearn en Stichting Lauwerspas.

Op onze uitnodiging aan de burgers is niet gereageerd.

Onze keuze

Bij het maken van keuzes oriënteren wij ons vooral op de suggesties die ons vanuit de raden bereiken. We houden daarbij wel rekening met reeds uitgevoerd onderzoek, ter voorkoming van dubbelingen en overlap. Dit kunnen onderzoeken zijn die wij zelf hebben uitgevoerd, maar ook 213a-onderzoek, onderzoeken die door de ambtelijke organisatie zelf in opdracht zijn gegeven, enz.. In Bijlage 1 geven wij een overzicht van de suggesties die ons de afgelopen jaren bereikten en van de onderzoeken die de afgelopen jaren in de deelnemende gemeenten zijn uitgevoerd.

Suggesties en ideeën toetsen wij aan de criteria die wij in ons Onderzoeksprotocol hebben geformuleerd. Het onderzoek moet betrekking hebben op de doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het beleid/beheer en er moet sprake zijn van een substantieel maatschappelijk en/of financieel belang. Belangrijk bijkomend criterium is dat zoveel mogelijk sprake moet zijn van een evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen. Ook kijken wij naar de mogelijkheid om onderzoeken voor meerdere gemeenten te combineren.

Wij kiezen in 2012 voor het thema **kapitaalgoederenbeheer** voor alle vier gemeenten. Kapitaalgoederen zijn zaken als wegen, vaarwegen, gebouwen, openbaar groen, sportvelden, kunstwerken, riolering, bruggen, enz.

Over het maatschappelijk belang van dergelijke goederen hoeft geen twijfel te bestaan. Met de financiering, beheer en onderhoud ervan zijn substantiële bedragen gemoeid (doorgaans ca 15% van de begroting). Bovendien is het onderwerp ook door één van de raden genoemd (Dongeradeel). Daarnaast biedt het onderwerp de mogelijkheid om verschillende beleidsterreinen onder de loep te nemen en voor de deelnemende gemeenten één (gecombineerd) onderzoek te doen. Kortom: dit thema voldoet naar onze mening goed aan alle criteria en wordt daarom door ons geselecteerd.

De precieze invulling (afbakening, vraagstelling) van het thema maakt deel uit van het onderzoek zelf. Na de onderwerpselectie volgt immers de verdere ontwikkeling van het onderzoek (uitmondend in een onderzoeksopzet).

Door de raad van Dongeradeel is voorgesteld om ook in deze fase actief bij de invulling van het onderzoek betrokken te worden. Wij vinden dit een aansprekende gedachte. Met de griffiers hebben wij afgesproken om in de ontwikkelfase van het onderzoek structureel het contact met de raden te zoeken dan tot dusver het geval is geweest.

Uiteraard zullen wij de raden door toezending van de onderzoeksopzet op de hoogte stellen van de uiteindelijke keuzes die in verband met het onderzoek worden gemaakt.

Het aandachtspunt 'duurzaamheid', dat de raad van Dongeradeel dit jaar als suggestie voorlegde, hebben wij op zijn mogelijkheden onderzocht. Getoetst aan de criteria en getoetst op de beperkte ontwikkelingsstand van het beleid hebben wij besloten de voorkeur te geven aan thema kapitaalgoederenbeheer.

Ook de suggesties die vanuit Dantumadiel zijn gedaan hebben wij in overweging genomen.

Door de fractie van Dantumadeel '82 is aandacht gevraagd voor de kosten van het inhuren van derden, m.n. ook in vergelijking met de buurgemeenten. In een aantal van die buurgemeenten (Kollumerland c.a., Dongeradeel, Dantumadiel) hebben wij nog vrij onlangs onderzoek laten doen naar het inhuren van derden. We hebben we ons voorgenomen om de raad van Dantumadiel een rekenkamerbrief te sturen waarin wij die bevindingen in de buurgemeenten samenvatten en in algemene zin op het thema 'inhuren van derden' ingaan. Met een minimum aan middelen wordt de vraag van Dantumadeel '82 dan toch zo goed mogelijk beantwoord.

Door de fractie van de SGP is verzocht om de subsidieverstrekking aan een aantal stichtingen nader onder de loep te nemen. Wij hebben op dit moment (maart 2012) juist onderzoek naar subsidieverstrekking in zijn algemeenheid afgerond (gepresenteerd aan de raad van Dantumadiel in januari 2012).

Tenslotte: in 2012 zullen wij vooronderzoek gaan doen naar de uitvoering van het WMO-beleid door de deelnemende gemeenten. De aandacht zal daarbij uitgaan naar de vraag welke onderdelen resp. welke aspecten geschikt lijken om in 2013 als onderzoeksthema op te nemen.

Bijlage 1

Overzicht van suggesties vanuit de raden, eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek en uitgevoerd 213a-onder per gemeente

1. Achtkarspelen

Suggesties voor 2012 vanuit de raad:

Geen.

Eerdere suggesties vanuit de raad:

- inhuur externe bureaus's
- samenwerking Sociale Zaken met Kollumerland c.a., m.n. de kostenverdeling
- sportaccommodatiebeleid
- aanbestedings- en inkoopbeleid
- WVG
- verbonden partijen

Eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek:

- reïntegratiebeleid
- subsidiebeleid
- onderwijsachterstandenbeleid
- grondbeleid
- inhuur van derden
- kostendekkendheid leges en heffingen (loopt)

Uitgevoerd 213a-onderzoek:

- invordering OZB (2006)
- bouwvergunningen (idem)
- interne klanttevredenheid (idem)
- privatisering kledingaccommodaties (idem)
- inkoopfunctie (2007)
- begroting (idem)
- bezettingsgraad kantoorruimtes (idem)
- onderzoek aantal ambtenaren versus aantal inwoner (idem)
- effectiviteit van de inzet van buitendienstmedewerkers bij Beheer(idem)
- Raweb (2008)
- timmerlieden buitendienst (idem)
- hoogwaardige handhaving (idem)
- opleidingen en cursussen in het kader van cultuurverandering (idem)
- schulddienstverlening (2009)
- handhaving (idem)
- participatiebudget (2010)
- sporttarieven (idem)
- inkopen en aanbesteden
- individuele verstrekkingen WMO

Voor 2012 voorgenomen 213a-onderzoek:

- doorberekende personeelskosten
- vergunningverlening en handhaving

2. Dantumadiel

Suggesties voor 2012 vanuit de raad:

- kosten externe inhuur
- subsidies aan de stichtingen Het Bolwerk, Kearn en Lauwerspas

Eerdere suggesties vanuit de raad:

- personeelsmanagement
- kostendekkendheid gemeentelijke tarieven
- doeltreffendheid van de NOFA-samenwerking
- personeelsmanagement
- kostendekkendheid tarieven
- subsidievertrekking in relatie tot programmadoelstellingen en rechtmatigheid

Eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek:

- reïntegratiebeleid
- vergunningverlening R.O.
- onderwijsachterstandenbeleid
- grondbeleid
- kostendekkendheid leges en heffingen
- subsidiebeleid

Uitgevoerd 213a-onderzoek:

- 'Spekkoper', een verkorte inkoopanalyse (2003)
- 'De kortste klap', onderzoek naar de werkprocessen binnen de gemeente(2004)
- 'Tot uw dienst', onderzoek gericht op de ontwikkeling van een integraal dienstverleningsconcept (2004)
- klanttevredenheidsonderzoek (2005)
- benchmark facilitaire zaken (idem)
- nut en noodzaak gemeenschappelijke regelingen (idem)
- benchmark afvalscheiding (2006)
- communicatie/voorlichting (idem)
- Onderzoek MilieuAdviesdienst (2007)
- Onderzoek in het kader van het INK management model (idem)
- 'Zelfevaluatie kwaliteit bedrijfsvoering en prestaties van de organisatie' (2008)
- gemeentelijke bedrijfsvoering (2009)

Voor 2012 voorgenomen 213a-onderzoek:

Geen.

3. Dongeradeel

Suggesties voor 2012 vanuit de raad:

- duurzaamheid als aandachtspunt in het gemeentelijke beleid

Eerdere suggesties vanuit de raad:

- effectiviteit subsidiebeleid
- kapitaalgoederenbeheer
- inbedding duurzaamheid in beleid
- inhuren van externe adviseurs
- handhavingsbeleid (met de aspecten effectiviteit, sanctionering en bereikte resultaten)
- subsidiebeleid (met de aspecten "worden de middelen op de meest optimale wijze ingezet", *automatisme* van subsidiëring en welke producten staan tegenover de ingezette middelen en worden daar voldoende prestatieafspraken over gemaakt)
- burgerparticipatie (met de aspecten effectiviteit (bereiken we op de juiste momenten de juiste mensen) en worden de juiste middelen ingezet voor c.q. gebruikt door de burgers)
- effecten van het taalbeleidsplan binnen de gemeente, zowel intern als extern
- effectiviteit van inzet externe adviseurs (met aspecten als noodzaak van uitbesteding, kostenverhouding externe inzet met intern opleiden mensen en verschuiving werk van eigen organisatie naar externe adviseurs door verminderd personeelsbestand)

Eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek:

- reïntegratiebeleid
- onderwijsachterstandenbeleid
- grondbeleid
- inhuur van derden

Uitgevoerd 213a-onderzoek:

- subsidiëring Openbare Bibliotheek
- handhaving
- aanbestedingsbeleid

Voor 2012 voorgenomen 213a-onderzoek:

Geen.

4. Kollumerland c.a.

Suggesties voor 2012 vanuit de raad:

Geen.

Eerdere suggesties vanuit de raad:

- speelvoorzieningenbeleid
- dienstverlening
- bijzondere bijstand (incl. het niet-gebruik)
- sociale-vernieuwingsbeleid
- leerlingenvervoer (n.b.: uitgevoerd ihkv 213a)
- subsidiebeleid (n.b. in uitvoering)
- omgang met extern verkregen subsidies
- kwaliteit juridisch functioneren organisatie

Eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek:

- uitvoering WVG
- veiligheidsbeleid
- inhuur van derden
- subsidiebeleid

Uitgevoerd 213a-onderzoek:

- doelmatigheid belastingen (2005)
- doeltreffendheid interactiviteit herinrichting Foarwei Kollumerzwaag (idem)
- doeltreffendheid website' (idem)
- wegenonderhoud (2006)
- handhaving VROM (2007)
- jeugdbeleid (idem)
- grondbeleid (2008)
- armoedebeleid (2009)
- leerlingenvervoer (2010)

Voor 2012 voorgenomen 213a-onderzoek:

Geen.